

مقاله پژوهشی

مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان

دوره ششم، شماره اول، بهار ۱۳۸۶، ۳۶-۳۱

بررسی تأثیر خم کردن سر و گردن پس از لوله‌گذاری داخل تراشه بر روی فشار داخل چشم و پاسخ‌های قلبی عروقی و تنفسی در بیماران تحت جراحی آب مروارید چشم دکتر محمدرضا صفوی^۱ دکترعظیم هنرمند^۲

دریافت مقاله: ۸۵/۸/۱۱ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۸۵/۱۱/۱۷ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۸۵/۱۲/۶ پذیرش مقاله: ۸۵/۱۲/۲۱

چکیده

زمینه و هدف: در عمل جراحی آب مروارید پس از القای بیهوشی و لوله‌گذاری داخل تراشه اقدام به پرپ و درپ ناحیه اطراف چشم می‌شود. بدین منظور معمولاً سر و گردن بیمار تا حد ۳۰ الی ۴۵ درجه خم می‌گردد. خم کردن گردن باعث جا به جایی نوک لوله تراشه به سمت کارینا شده و تحریک مخاط تراشه ناشی از آن، به ویژه در شرایط بیهوشی عمومی سبک می‌تواند منجر به سرفه غیر مؤثر، افزایش فشار داخل چشمی، لارنگواسپاسم و یا برونکواسپاسم گردد. اسپاسم حنجره و کلیه قسمت‌های تحریک‌پذیر تراشه، شاید اثراتی روی فشار انتهای بازدمی دی‌اکسیدکربن و نیز درصد اشباع محیطی اکسیژن - هموگلوبین خون شریانی داشته باشد. بنابراین در این مطالعه ما به بررسی تأثیر خم کردن سر و گردن پس از لوله‌گذاری تراشه بر روی ضربان قلب، فشار خون سیستولی و دیاستولی، فشار انتهای بازدمی دی‌اکسیدکربن، درصد اشباع محیطی اکسیژن هموگلوبین خون شریانی و فشار داخل چشم در بیمارانی که تحت عمل جراحی آب مروارید قرار گرفتند، پرداختیم.

مواد و روش‌ها: دریک مطالعه از نوع کار آزمایشی بالینی دو سویه کور، تعداد ۱۰۶ بیمار با وضعیت فیزیکی یک و دو بر اساس رتبه‌بندی انجمن بیهوشی آمریکا (A.S.A) و سن بین ۸۰-۴۰ سال وارد مطالعه شدند. القای بیهوشی با تیوپنتال سدیم، لیدوکائین و فنتانیل انجام شد. جهت تسهیل لوله‌گذاری ۰/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم آتراکوریوم تزریق شد. در دقایق ۱، ۲ و ۵ پس از خم کردن سر و گردن سرعت ضربان قلب، فشار خون سیستول، دیاستول، فشار انتهای بازدمی دی‌اکسیدکربن، درصد اشباع محیطی اکسیژن هموگلوبین خون شریانی و فشار داخل چشمی ارزیابی شد. اطلاعات توسط آزمون‌های آماری مجذور کای و t-test مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: میانگین فشار خون سیستولی و دیاستولی، سرعت ضربان قلب و فشار داخل چشمی پس از لوله‌گذاری تراشه و خم کردن سر و گردن در مقایسه با مقادیر پایه افزایش معنی‌دار ($p < 0.05$) و فشار انتهای بازدمی دی‌اکسیدکربن، درصد اشباع محیطی اکسیژن هموگلوبین خون شریانی پس از لوله‌گذاری تراشه در دقایق ۱ و ۲ پس از خم کردن سر و گردن کاهش معنی‌داری نشان دادند.

نتیجه‌گیری: این مطالعه نشان داد، در جراحی آب مروارید تحت بیهوشی عمومی، جا به جایی لوله تراشه بر اثر خم کردن سر و گردن باعث تغییرات قابل توجهی در سرعت ضربان قلب، فشار خون سیستول و دیاستول، فشار انتهای بازدمی دی‌اکسیدکربن، درصد اشباع محیطی اکسیژن هموگلوبین خون شریانی و فشار داخل چشمی گردید. لذا پیشنهاد می‌شود در این گونه موارد، مانیتورینگ کافی از نظر متغیرهای ذکر شده به عمل آید.

واژه‌های کلیدی: لوله‌گذاری تراشه، فشار داخل چشمی، وضعیت سر و گردن، پاسخ‌های پرسور، پاسخ‌های تنفسی

۱- (نویسنده مسؤول) استادیار گروه بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

تلفن: ۰۳۱۱-۷۷۵۱۱۷۸، فاکس: ۰۳۱۱-۷۷۵۱۱۸۲، پست الکترونیکی: safavi@med.mui.ac.ir

۲- استادیار گروه بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان